

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра ДПД та українознавства
Кафедра приватного права та соціального забезпечення

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 24 Навчальна практика у сфері права
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми ***Право***
за спеціальністю ***D8 «Право»***
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

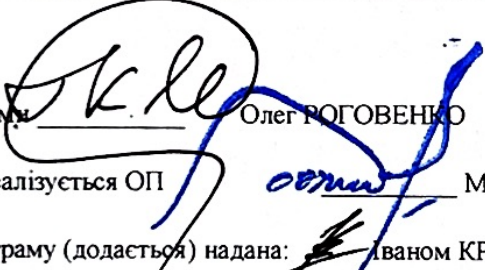
Суми – 2026

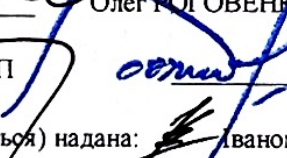
Розробник:

Наталія БОНДАР, доктор філософії, доцент
Катерина ГОРБАЧОВА, к.ю.н., доцент

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри ДПД та українознавства	протокол від <u>11.05.26</u> № <u>14</u>
	Завідувач кафедри Світлана ШЕСТАКОВА (підпис)
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри приватного права та соціального забезпечення	протокол від 29.05.2026 №18
	Завідувач кафедри Вікторія СТРЕЛЬНИК (підпис)

Погоджено:

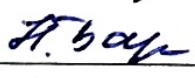
Гарант освітньої програми Олег РОГОВЕНКО

Декан факультету, де реалізується ОП Марина КУЗНЕЦОВА

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Іваном КРАВЧЕНКО

 Наталією ПЕТРОВОЮ

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 Н. Бондар Наталія Бондар
(підпис)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 07.07. 2026 р.

© СНАУ, 2026 рік

 Вікторія СТРЕЛЬНИК

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ		
1.	Назва ОК	НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА У СФЕРІ ПРАВА
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра ДПД та українознавства, кафедра приватного права та соціального забезпечення
3.	Статус ОК	Обов'язковий
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Право» за спеціальністю D8 «Право»
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень
7.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 3 тижні 4 семестр, 3 тижні
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл –	150 годин (денна)/150годин (заочна)
10.	Мова навчання	Українська
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Бондар Наталія Анатоліївна, доцент кафедри ДПД та українознавства Години консультацій – кожного понеділка о 12.15, кабінет 114 г Горбачова Катерина Миколаївна, доцент кафедри приватного права та соціального забезпечення Години консультацій – кожного понеділка о 12.15, кабінет 109 г
11.1	Контактна інформація	k.horbachova@snau.edu.ua nataliia.bondar@snau.edu.ua
12.	Загальний опис освітнього компонента	Проходження навчальної практики здобувачами вищої освіти Сумського національного аграрного університету за спеціальністю D8 «Право» є невід'ємним складником процесу їх підготовки. З її допомогою здобувачі освіти отримують професійні компетентності для подальшого використання їх у реальних ринкових та виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності на підприємствах різних форм власності, в організаціях різних галузей господарства України та поза її межами. Основними завданнями навчальної практики є поглиблення, систематизація та закріплення знань, отриманих студентами під час навчання; ознайомлення з роботою установ соціального захисту, обслуговування та реабілітації, вивчення структури різних типів соціальних установ; формування розуміння значущості соціальної роботи; розвиток умінь будувати професійні відносини з клієнтами під час надання їм допомоги, відповідальне ставлення до клієнтів і колег із соціальних служб; практичне вирішення етичних дилем; застосування теоретичних знань про людину, державу і суспільство; вивчення основних нормативних документів соціального законодавства тощо.
13.	Мета освітнього компонента	Ознайомлення здобувачів з особливостями майбутнього фаху, набуття ними первинних професійних знань, умінь і навичок
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на загальноосвітніх знаннях та вивченні таких ОК як “Загальна теорія та філософія права”, “Конституційне право”, “Вступ до фаху”. Освітній компонент є основою для вивчення інших ОК та проходження виробничої

		практики.
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності в Сумському національному аграрному університеті ґрунтується на базових цінностях і принципах чесності, відповідальності, справедливості, поваги, довіри, прозорості, персональної відповідальності та нетерпимості до порушень академічної доброчесності. Норми, що формують політику академічної доброчесності в СНАУ, закріплені у таких внутрішніх документах: Кодекс академічної етики та академічної доброчесності СНАУ (https://surli.cc/qusnwa); Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в СНАУ (https://surli.li/tjraux); Положення про використання штучного інтелекту у СНАУ (https://surli.li/zkvosb). Перевірка робіт на ознаки академічного плагіату здійснюється за допомогою систем StrikePlagiarism.com. Обов'язковій перевірці підлягають кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, рукописи дисертацій, монографій, підручників, посібників та статей; інші роботи перевіряються вибірково. Використання ШІ допускається як допоміжного інструменту для пошуку, структурування, редагування, перекладу чи попереднього аналізу інформації. При цьому автор має зберігати особисте авторство, критично перевіряти згенерований зміст, не подавати результати роботи ШІ як власний науковий результат та зазначати факт його істотного використання. Недоброчесним вважається використання ШІ для повного чи часткового виконання завдань замість здобувача, генерації недостовірних джерел, фальсифікації даних, обходу перевірки на унікальність, а також подання згенерованих результатів як власних без належного розкриття. В університеті формується нульова толерантність до академічної недоброчесності. За порушення цих норм здобувачі освіти притягуються до відповідальності згідно із Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки та внутрішніми нормативними документами СНАУ.
16.	Ключові слова	Юридична діяльність, правнича освіта, юридична професія, практичні компетентності, результати навчання, академічна доброчесність, практика, юридична деонтологія

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК														Як оцінюється РНД?	
	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	
ДРН 1. Аналізувати та застосовувати норми матеріального та процесуального права під час розгляду конкретних правових кейсів у діяльності бази практики (суду, органу державної влади чи юридичної компанії).					X	X			X		X		X		X	Складання звіту, публічний захист
ДРН 2. Самостійно складати проекти базових документів правового характеру (процесуальних документів, договорів, заяв, звернень та відповідей на них) із дотриманням вимог юридичної техніки.		X							X		X				X	Складання звіту, публічний захист
ДРН 3. Надавати первинну правничу допомогу, включаючи інтерв'ювання клієнтів, аналіз їхніх правових проблем та формування початкових юридичних консультацій.	X					X	X	X				X	X	X		Складання звіту, публічний захист
ДРН 4. Працювати			X	X					X	X					X	Складання

з державними електронними реєстрами, інформаційно-пошуковими системами законодавства та цифровими платформами електронного урядування, що використовуються в професійній діяльності юриста.																звіту, публічний захист
ДРН 5. Дотримуватися правил професійної етики, академічної доброчесності та правничої деонтології у взаємодії з колегами, керівництвом бази практики та відвідувачами.																Складання звіту, публічний захист

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА)

Студент-практикант за час проходження практики вивчає структуру і організацію юридичних осіб публічного та приватного права, які здійснюють діяльність з правозастосування, зокрема, юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, незалежно від форми власності, а також структуру та діяльність судових органів, прокуратури, адвокатури, нотаріату, юридичних клінік, структурних підрозділів Коледжу; відомчі та інші нормативні документи, якими визначається їх діяльність, форми і методи, за допомогою яких вирішуються поставлені перед ними завдання, функціональні обов'язки співробітників-юристів базових органів. Знайомиться з кримінальними, цивільними, адміністративними, господарськими справами та іншими матеріалами, які знаходяться в провадженні базового органу. За дорученням керівника практики виконує окремі завдання, пов'язані із застосуванням теоретичних знань або набуттям практичних навиків. В канцеляріях базових органів студент-практикант вивчає накази та інструкції, які визначають ведення діловодства, знайомиться з номенклатурою справ, правилами документообігу, організацією обліку та контролю вхідної та вихідної документації та кореспонденції, веденням наглядових проваджень, правилами складання документів первинного обліку і статистичної звітності.

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час зустрічей, консультацій</u> .)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
-----	---	-----------------	--	-----------------

	<u>інституційних візитів)</u>			
ДРН 1. Аналізувати та застосовувати норми матеріального та процесуального права під час розгляду конкретних правових кейсів у діяльності бази практики (суду, органу державної влади чи юридичної компанії).	- проведення лекційних (розповідь) та практичних (пояснення) занять з використанням мультимедіа, ілюстрацій, роботи із книгами (читання, переклад, складання плану, рецензування, узагальнення, складання опорних таблиць, діаграм), інструктажів, бесід; здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	
ДРН 2. Самостійно складати проєкти базових документів правового характеру (процесуальних документів, договорів, заяв, звернень та відповідей на них) із дотриманням вимог юридичної техніки.	- проведення занять (розповідь, пояснення, дискусія (евристична та репродуктивна), робота з книгою (читання, переклад, складання плану, рецензування, узагальнення, складання опорних таблиць, діаграм), здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	
ДРН 3. Надавати первинну правничу допомогу, включаючи інтерв'ювання клієнтів, аналіз їхніх правових проблем та формування початкових юридичних консультацій.	- проведення занять з метою ознайомлення студентів із такими методами, як аналітичний, синтезу, індукції, дедукції, компаративним методом, методом комплексного аналізу, соціологічних досліджень та історичним методом, здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	
ДРН 4. Працювати з державними електронними реєстрами, інформаційно-пошуковими системами законодавства та цифровими платформами електронного урядування, що використовуються в професійній діяльності	- заняття з використанням технічних засобів навчання, мозковий штурм, рольові ігри, вирішення нагальних ситуативних завдань, диспути, круглі столи, розв'язання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	

юриста.				
ДРН 5. Дотримуватися правил професійної етики, академічної доброчесності та правничої деонтології у взаємодії з колегами, керівництвом бази практики та відвідувачами.	- заняття з використанням технічних засобів навчання, мозковий штурм, рольові ігри, вирішення нагальних ситуативних завдань, диспути, круглі столи, розв'язання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
семестр 2,4			
1.	Підготовка та захист звіту: - оцінка результатів, матеріалів практики; - оцінка за оформлення звіту; - презентація здобувача вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту; - відповідей на запитання членів комісії із прийому заліку за практику	100 балів /100%	До 18 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання

За результатами захисту звіту та матеріалів практики комісія оцінює результати практики студента:

“відмінно” (“А” 90-100 балів за ЄCTS) – отримує студент, який надав достатню кількість матеріалів практики, що підтверджують комплексність і цілісність отриманих практичних знань; практикант одержує, коли відповідь повна, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні; виклад логічний, доказовий, висновки і узагальнення точні; практикант орієнтується в системі чинного законодавства; правильно використовує термінологію. Відгук керівника про проходження практики позитивний. Матеріали оформлені відповідно до вимог і з дотриманням принципів академічної доброчесності.

“добре” (“В” 82-89 балів; “С” 75-81 балів за ЄCTS) – заслуговує студент, який у процесі практики та підготовки звіту виявив знання основного навчального матеріалу, виконував практичні завдання, передбачені програмою, засвоїв основні нормативно-правові положення. Відповідь сформована згідно із зазначеними вимогами, але виклад недостатньо систематизовано, у визначенні понять, термінології та узагальненнях мають місце окремі неточності, які легко можна виправити за допомогою додаткових питань викладача. Відгук про проходження практики позитивний. Наявні неістотні зауваження щодо змісту й оформлення матеріалів. У звітній документації не порушено принципів академічної доброчесності;

“задовільно” (“D” 69-74 балів, “E” 60-68 за ЄCTS) – практикант одержує, коли відповідь свідчить про розуміння основних питань програми практики, однак можна спостерігати значні прогалини в знаннях: визначення понять нечіткі, висновки й узагальнення аргументовані слабо, у них є помилки, знання практиканта фрагментарні, неповні, невміння працювати з документами, джерелами. Відгук щодо проходження практики позитивний. Недбале оформлення звіту і щоденника про проходження практики. У звітній документації не порушено принципів академічної доброчесності;

“незадовільно” (“FX” 35-59 балів за ЄCTS) – отримує студент, який в процесі практики та підготовки звіту виявив прогалини у знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань; надав невелику кількість матеріалів практики; у звіті практики, в наданих матеріалах мають місце суттєві недоліки або складені неправильно; студент не може надати відповіді на поставлені питання; не може обґрунтувати відповідь щодо форми та змісту складеного ним звіту. Складники матеріалів містять очевидні порушення принципів академічної доброчесності.

5.2.Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Оцінка наданих студентом матеріалів практики, оформлення звіту	Після завершення практики
2	Презентація здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту	Через тиждень після здачі звітів, дата захисту
3	Відповіді на запитання членів комісії	Через тиждень після здачі звітів, дата захисту

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Конституція України: від 28.06.1996 р.: станом на 13.07.2022 р. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 64 с.
2. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. Поточна редакція від 06.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. Поточна редакція від 16.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті. URL: <https://drive.google.com/file/d/14fbXVDBWDnSkitS03cZ8tAguBv0cXHst/view>
5. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 “Право” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/232-Sotsial.Zabezpech-bakalavr-VO.18.01.pdf>

6.2. Додаткові джерела

20. Верховна Рада України. Офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
21. Державна служба статистики. Офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
22. Державної служби зайнятості. Офіційний сайт. URL: <https://www.dcz.gov.ua/>